

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Факультет фінансів

Кафедра податків і фіскальної політики

Міждисциплінарна курсова робота

на тему:

«Митно-тарифне регулювання експортно-імпортних операцій»

Студента 5 курсу групи ФУМСм-11

Напрямку підготовки:

«Фінанси, банківська справа та страхування»

Паращука Д.М.

Керівник:

к.е.н. Гуцул І. А.

Тернопіль – 2017

План

Вступ

1. Теоретичні засади митно-тарифного регулювання експортно-імпортних операцій

2. Оцінка ефективності митно-тарифного регулювання зовнішньої торгівлі

3. Світовий досвід сучасного митно-тарифного регулювання та застосування його в Україні

Висновки

Список використаних джерел

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1.Теоретичні засади митно-тарифного регулювання експортно-імпортних операцій.....	6
2.Оцінка ефективності митно-тарифного регулювання зовнішньої торгівлі.....	16
3.Світовий досвід сучасного митно-тарифного регулювання та застосування його в Україні.....	38
Висновки.....	45
Список використаних джерел.....	49

ВСТУП

Актуальність теми дослідження митно-тарифного регулювання зовнішньоторговельної діяльності обумовлюється істотним зростанням ролі митної справи у розвитку економіки України та тісно пов'язана із загальною економічною ситуацією в країні, внутрішніми та зовнішніми умовами її розвитку. Сучасний етап характеризується для України постійним зростанням обсягів та розширенням масштабів міжнародної торгівлі, ускладненням та посиленням динаміки торговельних процесів, посиленням вимог міжнародних організацій щодо забезпечення вільного доступу іноземних товарів на внутрішні ринки та зниженням національних торговельних бар'єрів. У зв'язку з цим, перш за все повинні удосконалюватися методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Одним із основних інструментів регулювання зовнішньоекономічної діяльності є митні тарифи. Використовуючи цей інструмент, держава може швидко та адекватно впливати на розвиток виробництва, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товарів на внутрішньому та зовнішньому ринках, регулювати імпорتنі та експортні потоки. Окрім цього, мито є одним з джерел грошових надходжень до бюджету.

Досвід України при здійсненні експортно-імпорتنих операцій свідчить про те, що митна справа та митна політика в Україні становлять одну з найбільш важливих сфер політики держави і є впливовим та ефективним інструментом захисту її національних інтересів.

Дана тема є достатньо дослідженою в науковій літературі. **Значний внесок** у її висвітлення зробили: І. Базиліук, О. Буланій, К. Владимиров, О. Гребельник, Е. Зінь, І. Іващук, Ганна Мандра, Т. Мельник, Н. Осадча, М. Пазуха, К. Плахотна, В. Саллі, Б. Федотов, К. Фліссак та багато інших. Переважна більшість робіт присвячена дослідженню складових митних відносин.

Метою роботи полягає в дослідженні стану митно-тарифного регулювання експортно-імпорتنих операцій.

Виходячи із зазначеної мети, основними **завданнями** роботи є:

- визначити теоретичні засади митно-тарифного регулювання експортно-імпортних операцій;
- дати оцінку ефективності митно-тарифного регулювання зовнішньої торгівлі;
- дослідити світовий досвід сучасного митно-тарифного регулювання;
- враховуючи світовий досвід, запропонувати його застосування в Україні.

Об'єктом даної роботи є митні-тарифне регулювання та застосування його в Україні.

Предметом роботи є дослідження ефективності застосування митно-тарифного регулювання в зовнішній торгівлі.

1.ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МИТНО-ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності займає важливе місце в державному регулюванні економіки нашої країни. Його мета – ретельно аналізувати зовнішньоекономічну діяльність України і якомога відчутніше сприяти розвитку торгівельних відносин з іншими країнами, підтримувати власного товаровиробника та захищати внутрішній товарний ринок [21, с.45].

Митно-тарифне регулювання безпосередньо впливає на показники експорту та імпорту, а також прямо і опосередковано визначає основні економічні параметри національних економік, а саме динаміку й тенденцію зміни обмінних курсів, відсоткових ставок, структуру та значення платіжного балансу тощо. У 2008 р. Україна вступила до Світової організації торгівлі, що вже дало позитивні та негативні наслідки як для зовнішньої торгівлі, так і для економіки в цілому. Проблематика реформування митно-тарифних методів регулювання експортно-імпортних операцій є найбільш актуальним завданням на шляху України до інтеграції у світове господарство. Митно-тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі є історично першим інструментом протекціонізму та регулювання зовнішньої торгівлі.

Україна, як і кожна незалежна держава, на зовнішньому рівні за допомогою митних тарифів регулює експортно-імпортні операції з метою захисту національного товаровиробника від надлишкової конкуренції та з метою покращення стану своєї економіки. Діяльність державних органів по регулюванню зовнішньоекономічної діяльності здійснюється практично у всіх країнах світу, але її масштаби, форми і методи, конкретні цілі і завдання визначаються кожною країною, виходячи з її масштабів, положення в сучасному світі, зовнішньої і внутрішньої політики держави. Кожна країна має певні особливості в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності. Сучасний етап характеризується для України постійним зростанням обсягів та розширенням масштабів міжнародної торгівлі,

ускладненням та посиленням динаміки торговельних процесів, посиленням вимог міжнародних організацій щодо забезпечення вільного доступу іноземних товарів на внутрішні ринки та зниженням національних торговельних бар'єрів. Відбувається поглиблення інтеграції міжнародних вимог в національну практику регулювання зовнішньоекономічної діяльності України.

Правові засади митно-тарифного регулювання закріплено в Митному Кодексі України та конкретизовано в Законі України «Про Митний тариф України» та інших правових актах підзаконного характеру. Як правило, це постанови Кабінету Міністрів України, які періодично змінюються і доповнюються відповідно до змін ринкової кон'юнктури. Проте митно-тарифне регулювання у світі поступово здійснюється на основі одних і тих самих принципів і підходів, що відображено у багатосторонніх та двосторонніх міжнародних угодах.

Якщо розглядати митно-тарифне регулювання з теоретичної точки зору, то митно-тарифне регулювання – це сукупність митно-тарифних заходів, які використовуються в якості національного торговельно-економічного інструменту для регулювання зовнішньої торгівлі [5, с.195]. Даний вид регулювання є економічним, оскільки в якості основного інструментарію використовуються імпорتنний і експортний митний тариф, який виконує і регулюючі та фіскальні функції. У деяких випадках вводяться податки або збори, які мають еквівалентний зміст митному тарифу. Основний напрямок цього виду державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності визначається митно - тарифною політикою кожної держави.

Основою митного регулювання виступають ставки мита зведені в митні тарифи. Митний тариф - це систематизований за певною ознакою або ознаками перелік товарів, що підлягають обкладанню митом при ввезенні їх на митну територію країни або при вивезенні з неї [8, с.237-238]. Складовими цієї системи також є способи нарахування ставок мита і коефіцієнти надбавок, знижок та переліки товарів, заборонених до

ввезення, вивезення й транзиту відповідно до товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності. Митний тариф можна розглядати і як конкретну ставку мита, що застосовується під час увезення певного товару на митну територію країни чи його вивезення. У такому випадку поняття митного тарифу збігається із поняттям мита при переміщенні товарів через митний кордон країни та може визначатись як вид митного платежу, що стягується з товарів та предметів, які переміщуються через митний кордон держави. У широкому розумінні митний тариф – це засіб здійснення зовнішньоторгівельної політики держави, а також інструмент регулювання внутрішнього ринку країни у його взаємодії із зовнішніми ринками. Стягуючи митні збори при імпорті, що є різновидом оподаткування, держава створює передумови для зростання цін на іноземні товари, знижуючи тим самим їх конкурентоспроможність. Стягуючи митні збори при експорті товарів, держава стримує вивіз з країни тих товарів, які не задовольняють попит власних споживачів, або вивіз яких по певних причинах є небажаним.

Перші митні тарифи почали використовувати у XVIII ст. у Західній Європі. Вони розвивалися у двох напрямках. По-перше, збільшувалась кількість товарів, оподатковуваних митом, а по-друге — щодо кожного товару встановлювалося кілька ставок мита різної величини, що застосовувалися до товарів і які походили з різних країн. Митно-тарифне регулювання експортно-імпортних операцій в Україні почало розвиватися з 1991 р. Правовою основою його став Закон України "Про Єдиний митний тариф", прийнятий 5 лютого 1992 р. [12].

Митне регулювання стосується питань, що пов'язані із встановленням мит та митних зборів, процедур митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України. Основною метою митного регулювання в державі являються економічні інтереси, які в свою чергу забезпечують:

- захист національного ринку і стимулювання розвитку національної економіки;

- сприяння структурній перебудові національного господарства та реалізації завдань економічної політики держави;
- використання інструментів митного контролю як засобу регулювання товарообміну і виконання інших завдань економічної політики на території країни;
- участь у реалізації торгово-політичних завдань із захисту національного ринку.

Митно-тарифні відносини стимулюють розвиток національної системи господарювання та позитивно впливають на стабілізацію національної економіки, так як прискорюючи або стримуючи іноземну конкуренцію, стимулюючи або перешкоджаючи процесу іноземного інвестування, захищаючи національного товаровиробника чи національний ринок, вони сприяють підвищенню ефективності вітчизняного виробництва.

Ефективне митно-тарифне регулювання експортно-імпортних операцій здійснюється за допомогою системи засобів митно-тарифного регулювання [13, с.8]. До складу такої системи відносять:

- визначення основних принципів переміщення товарів та транспортних засобів через кордон;
- митні режими;
- митне оформлення;
- тарифне регулювання та стягнення митних платежів;
- митний контроль;
- митні пільги та митне квотування;
- митна статистика та кодування за товарною номенклатурою;
- регламентація правової відповідальності у сфері митної справи.

Розрізняють два типи митних тарифів: простий і складний.

Простий (одностовпчиковий) тариф передбачає для кожного товару одну ставку митних зборів, що застосовується незалежно від країни походження товару. Такий тариф не забезпечує достатньої маневреності в

митній політиці, а тому не відповідає сучасним умовам боротьби на світовому ринку.

Складний (багатостовпчиковий) тариф щодо кожного товару встановлює дві або більше ставок мита [12].

Звичайно, найвища ставка — автономна. Вона називається також максимальною, або генеральною, і застосовується щодо товарів, що походять з країн, з якими немає торгових договорів і угод. Також використовується нижча, як правило, конвенційна ставка. Вона називається мінімальною і застосовується щодо товарів з країн, з якими укладено торгові договори або угоди, і, що особливо важливо, яким надається національний режим найбільшого сприяння.

Складні митні тарифи багатьох країн часто передбачають пільгові та преференційні ставки мита. Вони застосовуються щодо певного кола країн з метою створення замкнених економічних угруповань, режимів асоціації, а також у торгівлі з країнами, що розвиваються. Преференційні ставки можуть і не виокремлюватися у стовпчик. У цьому разі у вступній частині, що пояснює правила користування тарифом, можна зазначити, що для перелічених в особливому списку країн мінімальна ставка знижується на певну кількість відсотків у певну кількість разів.

Крім ставок мита, розмір яких встановлюється заздалегідь, митні тарифи передбачають можливість введення додаткового, особливо високого антидемпінгового і карального мита. Їх розмір у кілька разів перевищує максимальні ставки.

Складний митний тариф значно краще пристосований до конкурентної боротьби на світовому ринку, ніж простий митний тариф. Він дає змогу чинити тиск на одні країни, обкладаючи їх товари вищим митом, або надавати пільги іншим, “прив’язуючи” їх у такий спосіб до свого ринку.

Митний тариф України – це систематизований згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності перелік ставок

ввізного мита, яке справляється з товарів, що ввозяться на митну територію України [12].

Товарно-класифікаційна схема тарифу складається із наступних граф:

- код товарів по УКТ ЗЕД;
- опис товарів по УКТ ЗЕД;
- преференційні ставки мита;
- пільгова ставки мита;
- повна ставки мита;
- одиниці виміру та обліку.

В Україні в Митному тарифі використовуються 3 види ставок:

- преференційна: преференції щодо ставок мита застосовуються до товарів, які походять з країн, з якими Україна разом входить до Митного союзу, до спеціальних митних зон у разі встановлення будь-якого спеціального преференційного митного режиму відповідно до міжнародних угод, в яких бере участь Україна;
- пільгові ставки мита застосовуються до тих товарів, що походять з України або з держав - членів Світової організації торгівлі, або з держав, з якими Україна уклала двосторонні або регіональні угоди щодо режиму найбільшого сприяння;
- повні ставки застосовуються до товарів, що походять з інших країн, з якими не укладено договорів про вільну торгівлю або угод про надання режиму найбільшого сприяння, або ж надання їм національного режиму. Ці ставки завжди застосовуються до товарів, країни походження яких не встановлено.

Ставки митного тарифу України є єдиними для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, незалежно від форм власності, організації господарської діяльності і територіального розташування, за винятком випадків, які передбачені законами України і міжнародними

договорами [12]. В Україні порядок обкладення митом регулюється Законом України «Про Митний тариф України».

В Україні застосовують такі види мит:

- 1) ввізні – вони є найпоширенішим методом обмеження імпорту; ними обкладають усі товари, які ввозять в Україну;
- 2) транзитні.
- 3) вивізні.

За способом нарахування мито буває:

- адвалерні, які нараховують у відсотках до митної вартості товару (митна вартість товару включає ціну товару за рахунком-фактурою, а також такі фактичні витрати, як транспортування, страхування та інше до перетину митного кордону. Визначають за офіційним курсом іноземної валюти, запровадженим НБУ);
- специфічні, які нараховують у визначеному розмірі до одиниці вимірювання товару (маси, площі, об'єму та ін.);
- комбіновані, які об'єднують специфічні й адвалерні мита [6, с.86].

За характером походження мито поділяють так:

- 1) автономні, які вводять постановами державної влади країни незалежно від будь-яких угод з іншими державами;
- 2) конвенційні, які запроваджують у процесі укладання договору з іншою країною і фіксують у цьому договорі.

Є також і специфічні види мит, зокрема такі:

- спеціальні: застосовують для захисту вітчизняних виробників від імпортних конкурентних товарів, для попередження недобросовісної конкуренції або у відповідь на дискримінаційні дії з боку інших держав;
- антидемпінгові: відповідно до правил ГАТТ/ВТО вводять з метою захисту від демпінгу. Їх застосовують у випадку виявлення фактів демпінгу, тобто імпорту на територію України за ціною, яка є суттєво нижчою від їхніх конкурентних цін у країні-експортері. Ставка антидемпінгового мита не може перевищувати різницю між конкурентною оптовою ціною об'єкта демпінгу в країні експорту і заявленою ціною у разі

його ввезення на територію України або різницю між ціною об'єкта демпінгу з України і середньою ціною українського експорту подібних товарів;

- компенсаційні: застосовують у випадку ввезення на територію України товарів, для виробництва й експорту яких використано субсидії, якщо такий імпорт завдає шкоди вітчизняним виробникам подібних товарів. Ставка компенсаційного мита не може перевищувати розмір субсидії.

Спеціальні, антидемпінгові і компенсаційні мита вводять лише після спеціального розслідування, яке провадить Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі України. Практикують також сезонні мита, які запроваджують на окремі товари на період не більше чотирьох місяців (стосуються більшою мірою товарів сільськогосподарського призначення) [8, с.291].

Від обкладання ввізними митами в Україні звільнені товари, які ввозять:

- за договорами про вільну торгівлю;
- у межах виробничої кооперації країн СНД;
- за угодами щодо надання Україні міжнародної технічної і гуманітарної допомоги;
- за угодами між Україною і США про гуманітарне і техніко-економічне співробітництво;
- за угодою між Україною і ЄС щодо реалізації проектів технічної допомоги за програмою TACIS;
- за програмою технічної допомоги, яку надає Україні уряд Канади.

Розглядаючи детальніше суть митного тарифу, вчений О. Гребельник виокремив п'ять його функцій:

1. регулятивна – формує раціональну структуру експорту та імпорту;
2. фіскальна – формує прибуткову частину бюджету;
3. захисна – передбачає формування бар'єрів, що перешкоджають проникненню товарів на митну територію країни;
4. стимулююча – створює передумови для збільшення експорту;

5. політична – чинить економічний тиск на інші держави або надає їм митні пільги [8, с.362].

З огляду на сутність та функції мита, можна виділити економічну та торгівельно-політичну роль митного тарифу:

1. економічна роль полягає у створенні вартісного бар'єра, який підвищує ціну товару незалежно від застосованого експортного, імпортного чи транзитного мита; збільшення внутрішньої зайнятості; стимулювання державою розвитку окремих галузей економіки чи підприємств; надходження коштів до державного бюджету країни; захист від демпінгу;
2. торговельно-політична роль полягає у захисті національного ринку від конкуренції іноземних товарів.

Спираючись на дослідження явища митно-тарифного регулювання, які здійснював вчений О. Гребельник, можна виділити п'ять рівнів, на яких здійснюється митно-тарифне регулювання експортно-імпортних операцій:

1) макрорівень - рівень суб'єктів господарювання як юридичних, так і фізичних осіб: підприємства, фірми, організації, які експортують чи імпортують товари, предмети, послуги;

2) мезорівень - рівень різного виду національних галузевих і регіональних об'єднань. Це насамперед міністерства і відомства, які безпосередньо здійснюють регулювання зовнішньоекономічних відносин, а також міністерства та відомства, які відіграють досить активну роль, особливо, що стосується питань тарифного регулювання експорту чи імпорту;

3) макрорівень - рівень держави, основними суб'єктами даного рівня є, безумовно, уряд країни та парламент;

4) метарівень - становлення митно-тарифних пріоритетів у процесі міжнародної регіональної інтеграції. Особливо це стосується співпраці митних органів на стадії створення і розвитку митних союзів;

5) мегарівень - рівень міжнародних об'єднань, організацій. Це насамперед Світова організація торгівлі (СОТ), Міжнародна торгова

палата, Міжнародний валютний фонд, Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), Всесвітня митна організація.

Автор стверджує, що з розвитком митно-тарифного регулювання на певних періодах розвитку міжнародних економічних відносин відбувається домінування того чи іншого суб'єкта. Існує певна закономірність, що якщо суб'єкти макрорівня не стають рушійними силами в системі митно-тарифного регулювання, то активну роль відіграють суб'єкти мікрорівня або мезорівня. Це виявляється в пошуку способів мінімізації митних платежів безпосередньо суб'єктами господарювання на мікрорівні та йде пряме лобювання економічних інтересів окремих відомств на мезорівні. На цьому етапі даний процес суперечить загальноекономічним інтересам держави. Він говорить, що митно-тарифне регулювання експортно-імпортних операцій відіграє важливу роль в зовнішньоекономічній діяльності, а акож чітка митна політика дозволяє ефективно підтримувати стабільність взаємовідносин в світовій економіці.

2.ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ МИТНО-ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

Обмін будь-яких товарів на гроші становить сенс функціонування будь-якої економіки. Чим більше товару продається, тим більше грошей надходить безпосередньо в країну. І навпаки, падіння показників на третину - це наближення економічного краху [1; с.7]

Торгівля товарами українського виробництва скорочується не перший місяць, і навіть не перший рік. 2014 року вперше за тривалий період був відзначений спад експорту на 14,4%. Особливо скоротився експорт в РФ, на 34,7%. Крім цього, намітилася тенденція скорочення імпорту - на 27,4%. У першу чергу, на показник вплинуло різке зменшення закупівель газу в Росії. Однак загальна тенденція зі зниження показників торгового балансу відображала настання економічної кризи.

Дані по експорту та імпорту товарів і послуг з України і в країну - це головний показник роботи економіки. Якщо експорт товарів і послуг зростає, значить внутрішнє виробництво країни працює, населення працевлаштовано і отримує зарплату. Імпорт товарів і послуг зазвичай показує, наскільки добре працює внутрішнє виробництво. Якщо у підприємств є необхідні кошти, вони закупають комплектуючі та обладнання за кордоном. Якщо у населення є доходи від щоденної роботи, значить, продаються імпорتنі продукти харчування та промтовари, побутова техніка, автомобілі, та інше [24].

Якщо ж ніхто нічого не виробляє і не продає, показники експорту та імпорту демонструють двозначні "мінуси", а слідом за ними слідує обвал оптової та роздрібної торгівлі.

За п'ять місяців 2016 року експорт товарів з України скоротився на 35,9% або на 8,6 млрд доларів у порівнянні з аналогічним періодом 2016 року. Імпорт, у свою чергу, скоротився на 38,8% або на 9,2 млрд доларів.

Основу експорту, на відміну від минулого року, склали не кінцеві товари, а сировину. Продукція з високою часткою переробки, наприклад, машинобудування, хімічної та харчової промисловості скоротилася до

менш ніж 10%. Раніше ці товари експортувалися в РФ, однак, тепер країна визнана Верховною Радою "агресором", а експорт за 5 міс. цього року знизився на 60,3%. З урахуванням зниження експорту в РФ і в 2014 році можна говорити, що за два роки падіння поставок продукції українського виробництва в РФ досягло практично 100%.

Не краще йдуть справи і з нашими європейськими "друзями". Скільки славослів'я вилилось на адресу зони вільної торгівлі з ЄС і одностороннім скасуванням ввізних мит на українські товари. Тим не менш, за перші п'ять місяців цього року обсяг експорту товарів до країн ЄС зменшився на 35,9% порівняно з січнем-травнем 2014 року.

Частка імпорту товарів з Європи також знизилася на чверть, який в основному був сировинним. Частка техніки, хімпрому, не кажучи вже про харчові продукти з Європи, також знизилася.

Загальне зниження показників призвело до позитивного сальдо торгового балансу: імпорт знизився більше, ніж експорт, і за рахунок цього досягнута позитивна величина. Тим не менш, це не той випадок, коли варто радіти. Є величезна різниця між перевищенням обсягів експорту над імпортом в умовах постійного зростання поставок, і нинішнім торговельним балансом України, де імпорт просто провалився більше, ніж експорт.

Екс-міністр економіки України, економіст Віктор Суслов вважає, що дані платіжного балансу свідчать про найглибшу кризу української економіки. "Треба звернути увагу на різке падіння експорту та імпорту, більше ніж на 30%, тому позитивне сальдо торгового балансу, яке зазвичай вітається, досягнуто в результаті різкого падіння і експорту, і імпорту, але імпорт впав трохи більше", - пояснив експерт [28].

Катастрофічне падіння експорту означає пропорційне зменшення валютних надходжень в країну. Це ускладнює обслуговування боргів, зовнішніх виплат і так далі. Це також говорить про падіння внутрішнього виробництва: продукція на експорт не проводиться, що побічно говорить про зростання безробіття та кризовому стані української економіки.

Падіння імпорту в основному було пов'язане зі зменшенням імпорту сировини та енергоносіїв, а також комплектуючих.

Якщо падає внутрішнє виробництво, а за цей період обсяги в промисловості скоротилися на більш ніж 20%, і в цілому валовий продукт скоротився на 17,2% - то імпорт теж падає. Скорочуються закупівлі сировини для виробничих цілей, напівфабрикатів, комплектуючих, скорочуються обсяги виробничої кооперації з РФ і СНД, особливо в машинобудуванні. Все це свідчить про дуже глибокій кризі, з якого не може бути легкого виходу.

За підсумками 7 місяців 2016 року експорт товарів склав в обсязі 21,7 млрд.доларів.

Уповільнення темпів падіння експорту товарів відбулося за рахунок суттєвого уповільнення темпів падіння експорту до країн Азії, Америки та Африки.

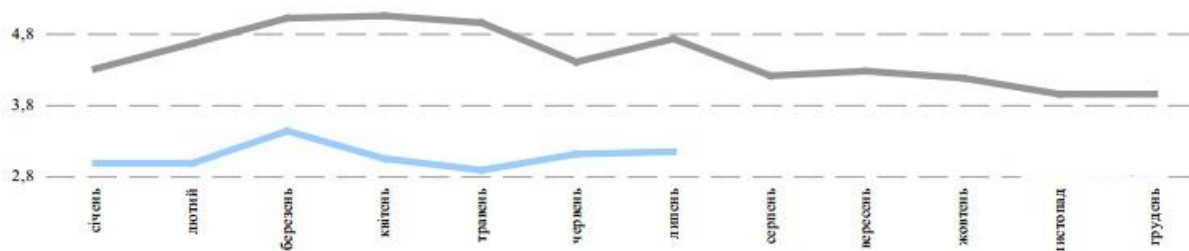

Рис.2.1. Місячні показники експорту товарів, млрд.грн

Експорт товарів скоротився за всіма галузями економіки, зокрема продукція металургійного комплексу скоротилась в 1,7 раза (на 4,1 млрд.дол.), мінеральні продукти – в 2,2 раза (на 2,2 млрд.дол.), продукція машинобудування – в 1,9 раза (на 2,2 млрд.дол.), АПК та харчової промисловості – в 1,5 раза (на 0,8 млрд.дол.)

Рис.2.2. Внесення поставок продукції галузей економіки у формування темпу скорочення експорту товарів.

Рис.2.3. Топ-10 основних споживачів товарів з України (у %)

За підсумками цих 7 місяців експорт товарів до країни ЄС (28) зменшився порівняно з аналогічним періодом минулого року на 33,9% і становить 7,2 млрд.доларів.

Основними чинниками падіння експорту товарів в цьому році є:

- військові дії в окремих районах Луганської та Донецької областей за безпосередньої участі Російської Федерації та анексії Росією Автономної Республіки Крим та м.Севастополя;
- Зменшення попиту на укр.продукцію та несприятлива цінова кон'юнктура на зовнішніх товарних ринках в умовах значної залежності вітчизняних підприємств від зовнішніх ринків збуту;
- Погіршення фінансового стану вітчизняних підприємств та підвищення собівартості вітчизняної продукції;

- Обмеження щодо укр.експорту на ринках країн Митного Союзу, в першу чергу, з боку Російської Федерації.

Слід відзначити деякі позитивні тенденції в розвитку експорту товарів, а саме те, що у січні-липні 2016 року, на відміну від аналогічного періоду минулого року, почав здійснюватись експорт до окремих країн світу. Серед таких країн слід відмітити Центральноафриканську Республіку та Кабо-Верде.

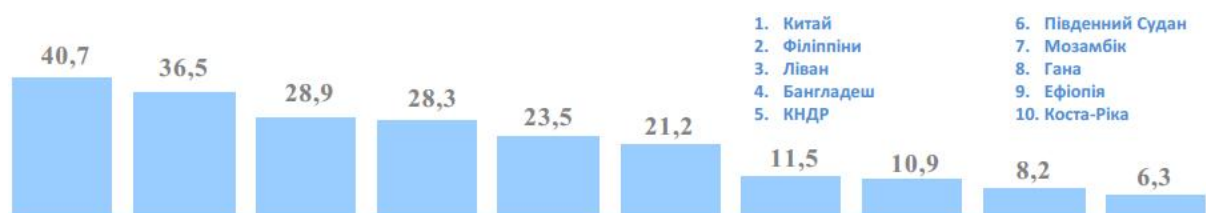

Рис.2.4. Топ-10 країн, до яких збільшився експорт товарів, на млрд.дол

Економіка входить в піке і незабаром це може призвести до серйозної катастрофи. Тому, позитивне торговельне сальдо, досягнуте такою ціною - це не привід для радості. Радіти можна було, якби ріс експорт.

Скорочення товарообігу не могло не відбитися на показниках торгівлі. За січень-червень 2016 роздрібна торгівля знизилася на 24,6% в порівнянні з першим півріччям 2014 року. Підприємства роздрібу скоротили товарообіг на 25,1%, оптова торгівля скоротилася на 17,6%.

Зниження роздробу відображає зубожіння населення.

По імпорту можна сказати, що швидко скорочується імпорт споживчих товарів. Це відображає падіння платоспроможного попиту населення. У людей просто немає грошей на такі покупки, і спостерігається серйозне скорочення попиту.

На жаль, експорт та імпорт - це не тільки доходи торгівлі і виробництва, а й функціонування суміжних галузей. Якщо немає основних "двигунів", супутні механізми теж стають непотрібними [4; с.45].

За підсумками 7 місяців 2016 року імпорт товарів впав і становив 20,3 млрд.дол.

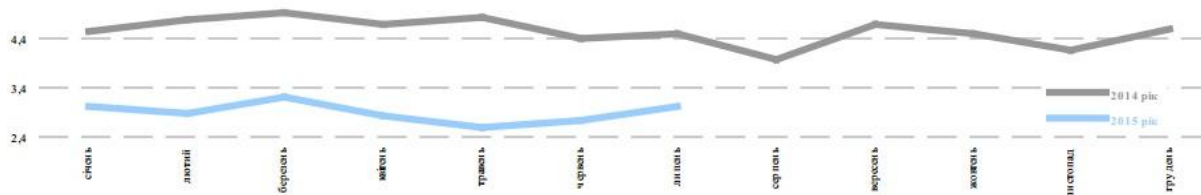

Рис.2.5. Місячні показники імпорту товарів, млрд.дол.

Імпорт товарів скоротився за всіма галузями економіки, зокрема мінеральних продуктів – в 1,5 раза (на 3,3 млрд.дол.), продукції машинобудування – в 1,7 раза (на 3 млрд.дол.), продукції хімічної промисловості – в 1,4 раза (на 1,9 млрд.дол.), продукції АПК та харчової промисловості – в 1,9 раза (на 1.* млрд.дол.) та продукції металургійного комплексу – в 1,8 раза (на 0,9 млрд.дол.)

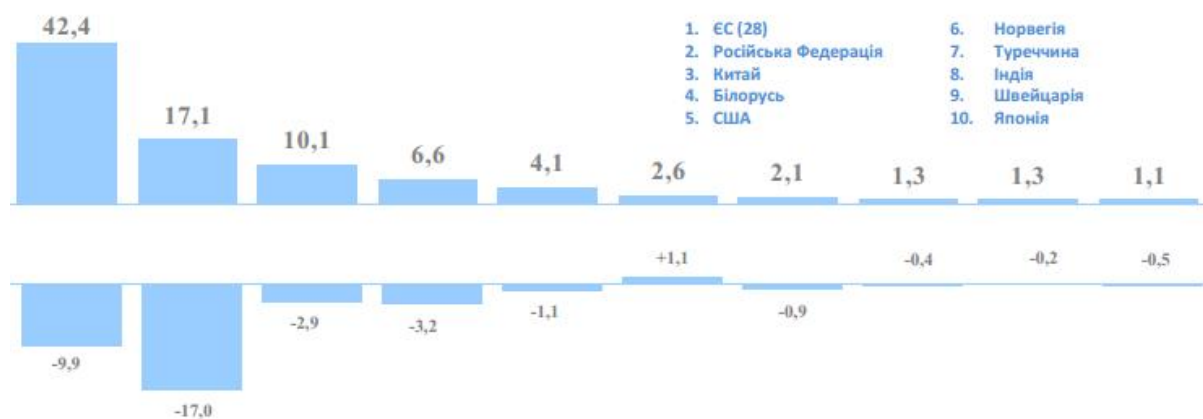

Рис.2.6. Топ-10 основних постачальників товарів до України (в %)

Зменшення імпорту товарів відбулося внаслідок девальвації національної валюти та скорочення обсягів надходжень сировини, матеріалів та обладнання для задоволення вітчизняного виробництва (результат зменшення попиту на вітчизняну продукцію на зовнішніх ринках, погіршення фінансового стану українських підприємств та звуження внутрішнього ринку).

У спробі розглядати позитивні тенденції економіки України Держстат "радує" користувачів виключно мінусовими даними. Наприклад, за півріччя зменшився майже на 20% вилов риби, видобуток вугілля скоротився наполовину, виробництво електроенергії - на 12,2%. І навіть, що саме тривожне, почало знижуватися виробництво горілки лікерогорілчаних виробів.

Донедавна сільське господарство виступало "драйвером української економіки" - на нього покладали особливі надії всі державні мужі, починаючи з перших осіб держави. Однак агрохолдинги не схотіли "битися об лід" в умовах подорожчання палива, нереальних кредитних ставок і подальшої загрози обвалів гривні. Тому, тільки минулого місяця виробництво зерна скоротилося майже на 70%, а інші показники - в овочівництві та м'ясо-молочної галузі - теж показали мінуси розвитку в першому півріччі.

Профіцит зовнішньої торгівлі України послугами за I півріччя 2016 року склав 2,2 млрд дол. Порівняно з минулим роком експорт та імпорт скоротилися на чверть [24].

Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі послугами (без урахування тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частині зони проведення антитерористичної операції) за січень-червень 2016 р. склало 2 млрд 151,3 млн дол. проти позитивного сальдо в 2 млрд 965,8 млн дол. за відповідний період 2015 р. Про це повідомляє Державна служба статистики України (Держстат).

Так, експорт послуг склав 4 млрд 526,5 млн дол., а імпорт - 2 млрд 375,2 млн дол. Порівняно з I півріччям 2015 р. експорт скоротився на 25,9% (на 1 млрд 580,3 млн дол.), імпорт - на 24,4% (на 765,8 млн дол.). Коефіцієнт покриття експортом імпорту становив 1,91 (за I квартал 2016 р. - 1,94).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 212 країн світу.

У I півріччі 2016 р. найбільші обсяги експорту припадали на транспортні послуги, які займали 54,2% від загального обсягу експорту, в сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні - 16,3%, з переробки матеріальних ресурсів - 12,3% і ділові - 7,9%.

Обсяг експорту послуг країн ЄС склав 1 млрд 392,9 млн дол. і скоротився в порівнянні з I півріччям 2014 р. на 31,7%. Частка експорту

послуг країнам ЄС становила 30,8% від загального обсягу експорту і проти відповідного періоду 2016 р. зменшилася на 2,6 в. п.

Найбільшу частку в загальному обсязі імпорту послуг в I півріччі 2016 р. становили транспортні послуги - 21,7%(знизилися більш ніж на 20% вантажні перевезення. На залізницях скорочення досягло 21%, вантажообіг автомобільного транспорту зменшився на 15,2%. Перевезення товарів, правда, збільшилися на водному транспорті, на 20,6% і повітряним способом, на 5,2%.), державні та урядові - 15,9%, послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю - 15,1%, ділові - 13,7%, на послуги, пов'язані з подорожами - 12,3%, в сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні - 11%.

Імпорт послуг з країн ЄС в I півріччі 2016 р. склала 1 млрд 99,3 млн дол. і скоротився порівняно з відповідним періодом 2016р. на 27,2%. Частка імпорту таких послуг становила 46,3% від загального обсягу імпорту і проти I півріччя 2014 р. зменшилася на 1,8 в. п.

Нагадаємо, в I кварталі 2016 р. профіцит зовнішньої торгівлі України послугами склав 1,09 млрд дол.

Прогноз для економіки України поки що вкрай негативний. Криза швидко і різко поглиблюється, і попереду вкрай важкий рік, важка зима. І, звичайно, загроза дефолту стає все більш реальною.

В даний час, варіантів розвитку ситуації небагато: або все буде йти таким же шляхом або ж економічна політика зміниться.

Вже практично анонсовано, всі політичні сили чекають, що з осені в Україні буде новий уряд. Тому, всі сподіваються, що новий склад уряду буде більш компетентним, що президент і Верховна Рада зуміють залучити туди більш компетентних людей, і вони зможуть вибрати правильний курс економічної політики. Тоді, може бути, ситуація буде переламана на користь України і почнеться підйом. А поки ... поки триває те, що ми маємо.

Відсутність позитивних значень в даних економічного розвитку поки не лякає представників влади. Однак, політична "надбудова" неминує руйнується при падінні "базису" у вигляді економіки.

Україна - Єгипет: аграрне вікно в Африку [26] :

Відкривати нові зовнішні ринки - саме таку мету ми переслідуюмо задля впевненості українських аграріїв у завтрашньому дні. Не хочеться і згадувати, як лихоманило вітчизняних сільгосптоваровиробників від непослідовних, з політичним присмаком, дій Росії під час "торгових війн". Нині географія ринків збуту нашої аграрної продукції суттєво змінюється і, як я неодноразово наголошував, вже не направлена на Росію.

Аналізуючи експорт за I півріччя 2016 року, я зазначив, що найбільшим імпортером української продукції АПК на сьогодні є Китайська Народна Республіка. Сьогодні хочу детальніше зупинитися на "срібному" партнері України у аграрній сфері - Арабській Республіці Єгипет.

Рис. 2.7. 10 країн, які мають найбільшу частку в експорті агропродукції

Зовнішньоторговельний обіг між Україною та Єгиптом за результатами семи місяців цього року склав 663 млн дол. Не буду голослівною, якщо скажу, що ми приречені на торгівлю один з одним.

Україна, маючи родючі чорноземи, виробляє більше аграрної продукції, ніж споживає, натомість Єгипет, маючи велику кількість населення та невеликий обсяг виробництва, був, є і залишатиметься імпортозалежним.

Загалом, за зазначений період експортовано продукції на загальну суму 630,6 млн дол., а це - 8,5% від загального аграрного експорту України. До трійки найбільш затребуваних продуктів увійшли зернові злаки - 468,6 млн дол., олія - 69,6 млн дол., тютюн та вироби з нього - 36,2 млн дол.

Варто наголосити, що цьогоріч розпочався експорт живих тварин до Єгипту. За них країна вже виручила 7,7 млн дол. Також масла тваринного - 3,3 млн дол., продуктів переробки плодів та овочів - 0,5 млн дол., плодів, горіхів і цедри - 0,4 млн дол.

Рис.2.8. Експорт агропродукції до Єгипту (за 6 міс.2016 року. Топ 10 найменувань)

"Зелене світло" днями отримала і українська курятина. Зокрема, Міністерство аграрної політики та продовольства отримало офіційну пропозицію від Єгипту щодо поставок м'яса птиці в обсязі понад 12 тис.дол.

Про можливість розширення товарного асортименту мова йшла під час мого робочого візиту в Єгипет на початку серпня у ході зустрічі з міністром сільського господарства і освоєння земельних ресурсів країни Салахаддином Гілялем.

Тоді ж говорилося і про активізацію співпраці у агропромисловому комплексі обох країн за допомогою нового русла Суецького каналу. За офіційними підрахунками, транзитний час для вантажів у південному напрямку скорочено на 8 годин, а до 2023 року урядом Єгипту передбачається збільшення кількості транзитних суден із 49 до 97 в день.

У 2016 р. по тоннажу експортованої продукції в південному напрямку Україна посіла 10 місце серед країн світу (40 тис. т, що становить 4,9% товарів від загального обсягу товарів у цьому напрямку). Ми транспортуємо каналом зернові, добрива та іншу аграрну продукцію.

Переконана, що нове русло забезпечить додаткові можливості для транспортування українського продовольства, стане для нашої держави своєрідним вікном як в Африку, так і на Близький Схід.

Україна та Єгипет мають значний потенціал для розширення співпраці не лише у торговельній сфері, але й у галузі виробничої кооперації. Також є можливими і спільні інвестиційні проекти у галузі АПК.

Зазначу, що співпраця між Україною та Арабською Республікою Єгипет відбувається у форматі Спільної комісії з економічного та науково-технічного співробітництва.

Як Україна торгувала з світом у першому півріччі 2016 року (інфографіка) [29]:

Незважаючи на важку економічну ситуацію, втрату частини території і війну на сході країни, Україна продовжує вести активну зовнішню торгівлю з усім світом.

Лідером з продажів залишається соняшникова олія, за ним слідує м'ясо птиці та шоколад. Крім того, Україна продовжує продавати на експорт багато борошна, цукру, свинини і яловичини, молока, яєць і яечних виробів. Підготувала інфографіку, яка більш детально показує, що було експортовано з України та що імпортовано протягом першого півріччя 2016 року (млн дол). Дані надані Державною фіскальною службою України.

ШОКОЛАД

ІМПОРТ	ВСЬОГО		ЕКСПОРТ
31,275			61,857
Росія 12,357			Казахстан 10,708
Польща 7,073			Білорусь 6,150
Німеччина 3,615			Азербайджан 5,950

СИР

ІМПОРТ	ВСЬОГО		ЕКСПОРТ
10,766			10,966
Німеччина 2,705			Казахстан 6,025
Польща 2,110			Молдова 2,627
Франція 1,524			Азербайджан 0,754

МОЛОКО

ІМПОРТ	ВСЬОГО		ЕКСПОРТ
1,126			2,247
Німеччина 0,131			Молдова 1,262
Данія 0,036			Грузія 0,519
Франція 0,057			Лівія 0,188

БОРОШНО

ІМПОРТ	ВСЬОГО		ЕКСПОРТ
0,302			31,319
Росія 0,161			Китай 7,286
США 0,052			Північна Корея 4,982
Італія 0,041			Ізраїль 4,448

СОНЯШНИКОВА ОЛІЯ

ІМПОРТ	ВСЬОГО		ЕКСПОРТ
1,126			1 515,762
Росія 1,103			Індія 559,078
Чехія 0,014			Китай 249,870
Нідерланди 0,009			Іран 99,252

КОВБАСНІ ВИРОБИ

ІМПОРТ	ЕКСПОРТ	
0,661	ВСЬОГО	0,333
Іспанія 0,224	Росія 0,178	
Італія 0,196	Грузія 0,071	
Франція 0,071	Франція 0,018	

ЯЙЦЯ ТА ЯЄЧНІ ПРОДУКТИ

ІМПОРТ	ЕКСПОРТ	
26,566	ВСЬОГО	45,682
США 6,074	Ірак 19,866	
Болгарія 3,510	ОАЕ 8,750	
Португалія 3,423	Данія 4,484	

СОНЯШНИК

ІМПОРТ	ЕКСПОРТ	
101,871	ВСЬОГО	10,790
Турція 30,489	Португалія 6,702	
США 27,527	Грузія 0,737	
Іспанія 13,600	Нідерланди 0,604	

СОЛОД

ІМПОРТ	ЕКСПОРТ	
2,094	ВСЬОГО	7,034
Росія 0,872	В'єтнам 3,468	
Німеччина 0,517	Молдова 0,964	
Польща 0,306	Грузія 0,914	

СІЛЬ

ІМПОРТ	ЕКСПОРТ	
1,279	ВСЬОГО	13,840
Білорусь 0,450	Росія 7,689	
Польща 0,374	Венгрія 1,497	
Австрія 0,105	Польща 1,105	

ЦУКОР

ІМПОРТ	ЕКСПОРТ	
0,684	ВСЬОГО	33,256
Данія 0,209	Киргизстан 16,085	
Маврикій 0,137	Румунія 6,214	
Франція 0,074	Казахстан 2,078	

6 липня 2016 року, заступник міністра економіки та розвитку РФ заявив, що Росія запропонувала ввести квоти для українських товарів

"групи ризику" і обкласти ввізними митами імпорту українських товарів за межами квот. Таким чином, російська сторона вирішила нібито перестраховатися на випадок набрання чинності режиму вільної торгівлі між Україною та ЄС.

Однак експерти пояснили, в чому безглуздість таких торгових загроз з російського

Можна підбити такі підсумки по експорту і імпорту товарів та послуг за 7 місяців 2016 року [30]:

Митниця люб'язно надала дані про експорті-імпорті України за січень-липень 2016 року.

Експорт України за 7 місяців 2016 року виявився на 35%, ніж за аналогічний період 2016 року, що стосується імпорту України, то за 7 місяців 2016 року, він теж впав на 36%.

У підсумку за 7 місяців 2016 року Україна отримали профіцит у розмірі 1 млрд.дол. в результаті торгівлі на зовнішньому ринку.

А тепер найцікавіше ..

Таблиця 1

Головний покупець українських товарів

Найбільші країни-покупці товарів з України			
	Назва країни	Експорт України, тис. дол	Питома вага в загальній структурі експорту України, %
1	Російська Федерація	2 758 364	12,70%
2	Туреччина	1 725 092	7,94%
3	Китай	1 666 169	7,67%
4	Єгипет	1 263 525	5,82%
5	Італія	1 122 924	5,17%
6	Польща	1 117 541	5,15%
7	Індія	865 614	3,99%
8	Німеччина	750 150	3,45%
9	Нідерланди	548 330	2,53%
10	Іспанія	495 524	2,28%

Український аналітичний центр (УАЦ)

Таблиця 2

Що найбільше купували

Найбільший експорт товарів з України			
	Назва товару	Експорт України, тис. дол	Питома вага в загальній структурі експорту України, %
1	Чорні метали	5 062 893	23%
2	Зернові культури	3 092 798	14%
3	Жири та олії; готові харчові жири; воски	1 861 386	9%
4	Руди, шлак і зола	1 395 304	6%
5	Електричні машини та обладнання; відео- та аудіоапаратура	1 107 016	5%
6	Реактори, котли, машини, обладнання	1 049 070	5%
7	Деревина і вироби з деревини, деревне вугілля	641 868	3%
8	Продукти неорганічної хімії	620 372	3%
9	Насіння і плоди олійних рослин; солома і фураж	595 746	3%
10	Вироби з чорних металів	575 266	3%

Український аналітичний центр (УАЦ)

Таблиця 3

У кого Україна найбільше купувала товарів

Найбільші країни-продавці товарів в Україну			
	Назва країни	Імпорт України, тис. дол	Питома вага в загальній структурі імпорту України, %
1	Російська Федерація	3 670 814	17,8%
2	Німеччина	2 344 658	11,3%
3	Китай	2 052 521	9,9%
4	Білорусь	1 367 605	6,6%
5	Польща	1 267 974	6,1%
6	Угорщина	1 076 182	5,2%
7	США	839 917	4,1%
8	Норвегія	590 861	2,9%
9	Франція	535 643	2,6%
10	Італія	509 993	2,5%

Український аналітичний центр (УАЦ)

Таблиця 4

Що найбільше купували

Найбільший імпорт товарів в Україну			
	Назва товару	Імпорт України, тис. дол	Питома вага в загальній структурі імпорту України, %
1	Палива мінеральні; нафта; бітумінозні речовини; воски мінеральні	6 360 532	30,8%
2	Реактори, котли, машини, обладнання	1 742 850	8,4%
3	Електричні машини та обладнання; відео- та аудіоапаратура	1 362 529	6,6%
4	Пластмаси, полімерні матеріали та вироби з них	1 149 586	5,6%
5	Засоби наземного транспорту	817 922	4,0%
6	Фармацевтична продукція	719 547	3,5%
7	Різноманітна хімічна продукція	657 342	3,2%
8	Папір і картон; вироби з них	412 544	2,0%
9	Чорні метали	389 194	1,9%
10	Добрива	360 695	1,8%
<i>Український аналітичний центр (УАЦ)</i>			

Думаю самі українці зроблять правильні висновки. І, коли в черговий раз будуть чути "солодкі і дурні" промови наших політиків про зовнішню торгівлю України, будуть мило посміхатися і розуміти, як далекі ці політики від реальності і чому, всі їхні гасла і прогнози, це відверта дурість і Маніловщина.

Фіскальні наслідки формування експортно-імпортного потенціалу України [25]:

Зовнішньоекономічна діяльність вітчизняних суб'єктів господарювання сприяє не лише розвитку економіки та зростанню ВВП, а й забезпечує значну частину доходів при формуванні Державного бюджету України. Зважаючи на це, потребують ґрунтовного дослідження фіскальні наслідки формування експортно-імпортного потенціалу. З метою ґрунтовного дослідження фіскальних наслідків зовнішньоторговельної діяльності необхідно здійснювати аналіз результатів роботи державної

митної служби України у напрямку забезпечення надходжень податків і зборів до Державного бюджету України.

Акцизний податок:

Показник надходжень акцизного податку до державного бюджету на 2016 рік визначено у сумі 60 025,7 млн. грн. виходячи з прогнозних обсягів виробництва, експорту та імпорту підакцизних товарів, а також змін податкового законодавства.

Крім того, починаючи з 2016 року з метою збільшення ресурсної бази місцевих бюджетів передбачено оподаткування акцизним податком реалізації через роздрібну торговельну мережу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та палива.

1. "Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)":

Показник надходжень акцизного податку з вироблених в Україні товарів до державного бюджету у 2016 році визначений на основі прогнозних обсягів виробництва та реалізації підакцизних товарів на 2016 рік та становить 36 525 млн. гривень.

2. "Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)":

На надходження акцизного податку з ввезених в Україну підакцизних товарів (продукції) впливають обсяги імпорту підакцизних товарів, зокрема транспортних засобів та нафтопродуктів, питома вага яких в загальних надходженнях акцизного податку з ввезених товарів складає близько 80 відсотків.

Показник надходжень до державного бюджету акцизного податку з ввезених в Україну товарів на 2016 рік визначено на основі прогнозних обсягів імпорту підакцизних товарів та становить 23 500,7 млн. гривень.

3. "Ввізне мито":

Надходження ввізного мита до державного бюджету на 2016 рік розраховані та визначені в сумі 31 472 млн. гривень.

Розрахунок надходжень ввізного мита здійснено на основі прогнозного обсягу імпорту товарів та послуг на 2016 рік, середньорічного обмінного курсу гривні до долара США, з врахуванням змін законодавства.

Також, у розрахунку надходжень ввізного мита на 2016 рік враховано середньозважену ставку ввізного мита за даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

4. "Вивізне мито":

Надходження вивізного мита на 2016 рік до державного бюджету розраховані виходячи зі структури експорту товарів, що оподатковуються вивізним митом, та визначені в сумі 245 млн. гривень.

Основну частку (близько 95 %) надходжень вивізного мита до бюджету забезпечує експорт:

- насіння олійних рослин;
- відходів та брухту чорних металів.

У розрахунку враховано обсяг експорту товарів та послуг на 2016 рік, прогнозний середньорічний обмінний курс гривні до долара США та зменшення ставок вивізного мита, що відповідають міжнародним зобов'язанням України, встановленим Законом України від 10.04.2008 N 250-VI "Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі".

Податок на додану вартість:

Сума надходжень податку на додану вартість розрахована за ставкою оподаткування 20 відсотків на підставі Методики прогнозування податку на додану вартість, розробленої Міністерством фінансів спільно з Державною податковою адміністрацією, Мінекономіки та Держмитслужбою і становить 156 108 млн. грн., з них:

- 90 255 млн. грн. - ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг);
- 60 547 млн. грн. - бюджетне відшкодування ПДВ;
- 126 400 млн. грн. - ПДВ з ввезених на територію України товарів.

Щодо ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг):

Розрахунок податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів на 2016 рік враховує кореляційну залежність показників кінцевих споживчих витрат та надходжень податку, вплив динаміки роздрібного товарообороту підприємств, обсягу реалізації послуг населенню, валового нагромадження основного капіталу та змін кон'юнктури валової доданої вартості за видами економічної діяльності.

Розрахунок надходжень податку здійснено на основі визначення розрахункової бази оподаткування ПДВ та реальної ставки. Реальна ставка та коефіцієнт її зміни відображає фактичний рівень оподаткування, що склався відносно бази оподаткування, та, зокрема, враховує вплив на надходження ПДВ динаміки податкового боргу та переплат.

При визначенні враховано норми Податкового кодексу України, які впливають на надходження ПДВ з вироблених в Україні товарів.

Зокрема, позитивний вплив на збільшення надходжень до бюджету матимуть норми щодо:

- реєстрації податкових накладних платниками податку-продавцями в Єдиному реєстрі податкових накладних, при цьому внесено доповнення щодо складання податкових накладних виключно в електронному вигляді та зобов'язання реєстрації всіх податкових накладних незалежно від розміру податку на додану вартість в одній податковій накладній;

- подання контролюючому органу у складі податкової звітності з податку на додану вартість копії записів у реєстрах виданих та отриманих документів в електронному вигляді;

- оподаткування за ставкою 7 відсотків операцій з постачання на митній території України лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання.

Крім того, позитивний вплив на стан надходжень ПДВ матиме запровадження у 2016 році системи електронного адміністрування податку на додану вартість, яка забезпечить автоматичний облік в розрізі платників податку та комплексно вирішить проблеми адміністрування.

Також на 2016 рік, враховано закінчення терміну дії норми щодо особливого порядку справляння податку на додану вартість по платниках податку, що здійснюють операції з постачання власної виробленої продукції (молока, молочної сировини, молочних продуктів, м'яса, м'ясопродуктів, іншої продукції переробки тварин.

Щодо відшкодування ПДВ:

Розрахунок обсягу бюджетного відшкодування податку на додану вартість на 2016 рік здійснено з урахуванням:

- зовнішньоекономічної кон'юнктури ринку;
- своєчасного відшкодування заявлених сум ПДВ.

Крім того, враховано норми Податкового кодексу України, що матимуть вплив на відшкодування ПДВ платникам податку, зокрема оподаткування операцій з постачання зернових та технічних культур.

Позитивний вплив на стан відшкодування ПДВ має запроваджена у 2016 році системи електронного адміністрування податку на додану вартість.

Сума бюджетного відшкодування ПДВ на 2016 рік становить 60 547 млн. гривень.

Щодо ПДВ з ввезених на територію України товарів:

Розрахунок надходжень податку на додану вартість з ввезених на територію України товарів на 2016 рік здійснено відповідно до затвердженої Методики на основі обсягу зовнішньоекономічних операцій, динаміки імпорту товарів з урахуванням зміни обсягів пільг, позитивної динаміки у визначенні реальної митної вартості.

Позитивний вплив на збільшення надходжень до бюджету матимуть норми щодо:

- оподаткування за ставкою 7 відсотків операцій з ввезення на митну територію України лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання;

- оподаткування операцій із ввезення на митну територію України природного газу іншим суб'єктами підприємницької діяльності крім ПАТ "Національна акціонерна компанія "Нафтогаз України".

Сума надходжень податку на додану вартість з ввезених на територію України товарів на 2016 рік становить 126 400 млн. гривень.

3.СВІТОВИЙ ДОСВІД СУЧАСНОГО МИТНО-ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЙОГО В УКРАЇНІ

Україна стоїть на порозі до європейської інтеграції, і тому має докласти всіх зусиль для виконання тих вимог, що ставляться до країн-членів ЄС. Митна служба є одним із головних суб'єктів державного регулювання в усіх країнах. Звичайно, не можна стверджувати, що митна служба України була створена в 1991-му році з набуттям країною незалежності. Митній системі новоствореної України бракувало грамотної законодавчої бази, досвіду роботи в умовах вільного ринку та оснащення кордонів із колишніми радянськими республіками. За 21 рік, що минув, зроблено багато, проте, на мою думку, митна політика України потребує впровадження нових прийомів та ідей. За період більше 20 років у світі було застосовано багато цікавих та ефективних прийомів митно-тарифного регулювання, які можна запропонувати для використання в Україні [3, с.7].

У міжнародній практиці митне регулювання здійснюється на таких чотирьох рівнях:

1. Зона вільної торгівлі. У межах цієї зони країни-учасниці скасовують між собою торгові бар'єри, зберігаючи їх при цьому відносно третіх країн. Прикладом зони вільної торгівлі є Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ), яку засновано в 1960 р.

2. Митний союз. У межах митного союзу країни-учасниці не тільки скасовують всі обмеження в торгівлі між собою, але й засновують єдину систему зовнішніх торговельних обмежень, що усуває тим самим необхідність існування митної служби на внутрішніх кордонах. Відносно торгівлі прикладом митного союзу є Європейська спільнота.

3. Спільний ринок, у рамках якого учасники крім свободи торгівлі користуються свободою переміщення всіх факторів виробництва (міграція робочої сили і капіталу).

4. Повний економічний союз, в якому країни учасниці уніфікують свою економічну політику стосовно торгівлі, міграції робочої сили і переливу капіталу [5, с.189].

Дослідження ефективності системи митно-тарифного регулювання в різних країнах проводять експерти Європейського Союзу та Світової організації торгівлі. Українські ж фахівці приділяють мало уваги цій проблемі, вони переважно розглядають митно-тарифну політику інших країн крізь призму інтеграції України до світового економічного середовища та наслідків цього процесу для окремих галузей вітчизняної економіки [16, с.8]. Провідними суб'єктами світової торгівлі є Японія, Польща, Словенія, Словаччина, Китай та Російська Федерація. Для України досвід митно-тарифного регулювання цих країн є одним із найкращих прикладів, на які вона повинна рівнятись. У цих країнах митно-тарифна політика відіграє, насамперед, регулюючу, а не фіскальну роль і мито складає невелику частку ВВП.

Японія. Японія до початку ХХ ст. мала дуже обмежені зовнішньоторгівельні відносини. Ця країна була економічно відсталою і при цьому фактично закритою від імпорту. Сьогодні Японія - одна з найбільш відкритих у світі країн, середньозважена ставка мита становить 2%, проте при цьому встановлено заборонні ставки на деякі види товарів: рис – 444%, пшеницю – 193%, також високі ставки встановлено на молочні, м'ясні та нафтопродукти. Японія має договори про пільгове митне оподаткування з низкою країн, що розвиваються. Часто ставки за цими договорами нижчі, ніж передбачено ГАТТ. 95% тарифних ставок в Японії є адвалерними, при цьому багато ставок диференціюються залежно від застосованого методу визначення митної вартості [16].

Понад третина товарів при імпорті не обкладаються митом, переважно це сировина. Ще понад 45% товарних позицій оподатковуються за ставками менше 5%, і тільки 3% товарів оподатковуються ставками понад 30%, серед них текстильні товари, взуття та продукти харчування. Японія дуже широко застосовує квотування та інші методи нетарифного регулювання, проте при цьому майже не використовує компенсаційні та антидемпінгові ставки. Також в Японії діє унікальна система податкових

пільг для імпортерів, які завозять товари, що не оподатковуються. Обсяг імпорту товарів, які не оподатковуються, складає понад 25% [3, с.9].

Польща. Митний тариф Польщі передбачає чотири види митних ставок: основні (конвенційні), преференційні, автономні та знижені. Знижені ставки застосовуються для країн, які підписали угоди про вільну торгівлю з Польщею – це країни ЦЄЗВТа, члени ЄАВТ, держави Балтії. Саме ці ставки переважно застосовуються при митному оформленні, оскільки 80% товаропотоку йде з вищезазначених країн. На жаль, Україна не входить до цієї групи країн. З тих пір, як Польща увійшла до ЄС, вона не може самостійно встановлювати митні тарифи, крім того, значна частка від зібраних митних зборів направляється до бюджету ЄС. Стрімка лібералізація митно-тарифної політики цієї держави послабила фіскальну функцію митного тарифу та обмежила можливість застосування протекціоністських заходів. В цілому можна зазначити, що, на відміну від українського законодавства, норми митного законодавства Польщі та порядок застосування інструментів митно-тарифного регулювання дуже наближені до вимог та норм Європейського Союзу, незважаючи на те, що кількість нормативно-правових актів, що потребувала гармонізації у країнах Центральної та Східної Європи, складала до 1,5 тисячі [16].

Словенія. У Словенії імпорт складає понад 50% ВВП, а митні надходження у 2011 р. склали майже 3,9 млрд. дол. США, тобто 51% державного бюджету. Словенська митна служба має абсолютно безпрецедентну для розвинутих країн чисельність робітників – понад 2300 осіб. При цьому країна, яка настільки сильно залежить від міжнародної торгівлі, має зовсім низькі митні ставки. Наприкінці 2016 р. середньозважена ставка мита становила 6%, і це при значному від'ємному сальдо торговельного балансу -2 млрд. дол. США. Зі вступом до ЄС Словенія повинна на 2–3% знизити свої митні ставки, відповідно до Європейського законодавства, і значно скоротити чисельність працівників; це призвело б до значного скорочення державного бюджету і зростання від'ємного торговельного сальдо, тому країна, на відміну від Польщі, яка

одразу приєдналася до Євромитниці, взяла певний час на перехідний період [3, с.9].

Словаччина. Митна політика Словаччини подібна до митної політики решти країн-нових членів Євросоюзу: протекціонізм у 90-х роках ХХ ст. і стрімка лібералізація ринку надалі. Проте країна застосовувала такий неординарний метод тарифного регулювання, як імпортна надбавка. Надбавку було введено додатково до ставок мита у 1999 р. у розмірі 7% з метою захисту національного товаровиробника та скасовано через неефективність на початку 2001 року. Зі вступом до ЄС Словаччина різко зменшила свої імпортні тарифи і сьогодні з середньозваженою ставкою мита 1% є однією з найбільш ліберальних для імпорту країн у світі. Митно-тарифна політика посткомуністичних країн – нових членів Європейського Союзу має такі спільні риси:

- застосування політики протекціонізму на етапі стрімкого зростання економіки з подальшим поступовим зниженням митних ставок;
- жорсткі позиція на перемовинах при вступі до СОТ щодо зв'язування митних ставок на найбільш прийнятному для себе рівні;
- режим найбільшого сприяння національному сільському господарству [16].

Китай. Китайська економіка демонструє надзвичайно високі темпи зростання протягом останніх 20 років. Це пояснюється багатьма економічними чинниками, серед яких важливе місце посідає грамотна митно-тарифна політика. Однією з головних рушійних сил зростання китайської економіки є експорт, і в країні було зроблено все на законодавчому та виконавчому рівнях для його підтримки та, відповідно, для захисту стратегічних галузей. Митна служба Китаю (Державний комітет з митного оподаткування) є унікальною у світовій практиці. Ця структура не тільки повністю проводить митну політику держави, визначає основні напрямки її розвитку, але також має право на здійснення правоохоронних заходів. До того, у Китаї на законодавчому рівні заборонено надання будь-яких пільг імпортерам, окрім імпорту

гуманітарної допомоги, а також офіційно введено додаткові тарифи за прискорене митне оформлення. На відміну від більшості країн світу, де митне оформлення переважно відбувається за місцем призначення товару, в Китаї майже весь імпорт оформляється в кількох основних митницях, які працюють у найбільших портах. Для оформлення експорту були створені 15 бондових зон, які характеризуються найвищим ступенем відкритості і наданням зареєстрованим у них підприємствам пільг та сприяння при здійсненні експортних операцій [16].

Тарифна політика Китаю є надзвичайно послідовною та виваженою. Так, на початку 90-х років ХХ ст. середньоарифметична ставка мита в Китаї складала понад 43% і була однією з найвищих у світі, що забезпечило комфортні умови для розвитку потужних промислових галузей. З 1 квітня 1994 р. відбулося перше значне зниження митних тарифів (всього на 4971 товарну позицію), середньоарифметична ставка мита склала 23%. Вступ країни до Світової організації торгівлі в 2002 р. спричинив ще до кількох уже вимушених знижень ставок мита, і на 1 січня 2004 р. середньоарифметична ставка складала лише 10,4%. Сьогодні Китай має понад 50 млрд. дол. США щорічного приросту інвестицій та понад 100 млрд. дол. США позитивного сальдо торговельного балансу і цілком може собі дозволити зростання споживання імпортованих товарів, тож ставки на окремі групи товарів знижуються кілька раз щороку, але на товари, які виробляються стратегічними для економіки галузями (сільське господарство, машинобудування) ще є достатньо високими, а інколи і фактично заборонними.

Росія. Росія суттєво відрізняється від решти країн, представлених у аналізі, своєю експортно-орієнтованою економікою та великим позитивним сальдо торговельного балансу. За даними митної статистики в січні-липні 2016 року зовнішньоторговельний оборот Росії склав 314,1 млрд. дол. США. При цьому Росія дуже активно застосовує експортні митні тарифи, що є характерним для країн-експортерів необробленої сировини. Росія майже одночасно з Україною запровадила надмірну

лібералізацію внутрішнього ринку на початку 90-х років ХХ сторіччя. Кілька місяців тарифні ставки на всю імпортовану продукцію були взагалі нульовими. Це призвело до значного занепаду промисловості, особливо легкої та харчової, а вже у 1993–1994 рр. багато тарифних ставок було переглянуто, спершу введено зовсім примітивний митний тариф із мінімальною градацією, а згодом і складний.

Сьогодні митна політика Росії є надмірно політизованою і, безперечно, орієнтованою на захист національного товаровиробника. Росія має одну з найвищих середньоарифметичних ставок мита в Європі і, напевно, найбільш бюрократизовані правила для підприємств-імпортерів. Крім того, часто застосовує антидемпінгові та тимчасові ставки мита. Для України російська митно-тарифна політика може стати прикладом ефективного захисту національного товаровиробника.

Наведена характеристика митно-тарифної політики даних країн показує, що на етапі стрімкого зростання економіки ефективною є політика поміркованого протекціонізму, що в подальшому зі зростанням споживчого та виробничого попиту на імпортні товари потребує поступового зниження тарифів. Паралельно слід також впроваджувати ефективну систему аналізу ризиків та не допускати декларування товарів не за своїм кодом.

Світовий досвід митно-тарифного регулювання експортно-імпортних операцій передбачає надання пільгових митних тарифів переважно для країн-постачальників сировини та товарів мінімальної технічної переробки. При цьому митно-тарифна політика повинна стати, насамперед, інструментом регулювання внутрішнього ринку, а не наповнення державного бюджету і має відповідати економічним інтересам держави, а не окремих суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності [3, с.13-14].

Особливий захист, окрім “молодих” та важливих для забезпечення національної безпеки галузей, як засвідчує світова практика, слід надавати сільському господарству. Так, в Японії середньоарифметична ставка мита на сільськогосподарські товари складає 7,3%, Китаї – 16,2%,

Європейському Союзу – 5,9% і, як правило, є значно вищою за загальну середньоарифметичну ставку.

Як засвідчує практика країн-членів Європейського Союзу, за допомогою лише митно-тарифного регулювання не можливо забезпечити захист національного товаровиробника, ефективним є його поєднання з антидемпінговими розслідуваннями, нетарифними методами регулювання та субсидіями національним товаровиробникам.

Для реалізації спроб України інтегруватися до Європейського Союзу та посилити співпрацю з провідними світовими економічними організаціями, слід аналогічно до країн Центральної Європи, які вже пройшли цей шлях, вносити зміни у національне законодавство та використовувати лише ті інструменти митно-тарифного регулювання, які не лише не суперечать принципам СОТ та ЄС, але і здатні захистити економічні інтереси України. Тобто слід взяти до уваги досвід саме країн центральної та східної Європи, які нещодавно приєдналися до ЄС. Він передбачає дотримання низьких тарифних ставок на переважну більшість товарних позицій, особливо на товари з низьким ступенем обробки, при цьому не відмовляючись від захисту вразливих галузей економіки (АПК, машинобудування, харчова промисловість), а також продовження подальшого впровадження системи аналізу ризиків для запобігання митним правопорушенням. Щодо останнього, то тут корисним є використання досвіду Японії та скорочення товарної номенклатури, що зменшить зловживання при визначенні коду товару.

ВИСНОВКИ

У сучасних умовах зовнішньоекономічні відносини стають могутнім засобом інтенсифікації процесу інтеграції України у світову систему господарських відносин. Вони виступають одним з основних чинників розвитку економіки України, оскільки експортно-імпортні операції опосередковують не менше 50% щорічного обсягу ВВП. При ефективному здійсненні експортно-імпортних операцій важливе місце займає митно-тарифне регулювання цих операцій.

Варто зазначити, що митно-тарифне регулювання зовнішньої торгівлі є одним із найважливіших економічних методів управління. Ефективно діючий механізм митно-тарифного регулювання є невід'ємною умовою проведення країною активної й цілісної митної політики, а також реалізація митними органами завдань із економічної безпеки країни, захисту її економічних інтересів.

Дослідивши дану тему та вивчивши всі її складові, можна дійти висновку:

1) засади митно-тарифного регулювання визначаються низкою міжнародних договорів, угод, конвенцій, у яких сформульовано на багатосторонній основі принципи, правила, умови митно-тарифного регулювання. Характер і завдання митно-тарифного регулювання тісно пов'язані із загальною економічною ситуацією в країні, внутрішніми та зовнішніми умовами її розвитку. Основним інструментом митно-тарифного регулювання зовнішньоторговельних потоків є мито. Введення мита може бути засобом економічного тиску на певні держави або створення режиму найбільшого сприяння з політичних мотивів. Мито завжди є тарифним бар'єром на шляху товаропотоку з однієї країни до іншої, навіть якщо розмір митної ставки незначний, а торговельні перешкоди ніколи не сприяють переміщенню товарів. В Україні основним елементом митно-тарифного регулювання експортно-імпортних операцій виступає Єдиний митний тариф. Єдиний митний тариф України - це систематизований звід ставок мита, яким обкладаються товари та інші

предмети, що ввозяться на митну територію України або вивозяться за межі цієї країни. Ставки Єдиного митного тарифу є єдиними для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності незалежно від форм власності, організації господарської діяльності або територіального розміщення. Отже, використання митного тарифу зумовлює одночасну дію як фіскальної, так і захисної функції. Тобто застосовуючи митний тариф (особливо це стосується імпортного мита), країна розв'язує проблему як акумуляції доходів, так і проблему захисту національного ринку. Спостерігається певна закономірність – низькі ставки використовуються для отримання фіскального ефекту, а високі – для ефекту захисту.

2)з метою оцінки ефективності митно-тарифного регулювання експортно-імпортних операцій було проаналізовано вплив мита на товаропотоки. У зв'язку із неврегульованістю митної політики, у перші роки незалежності України спостерігався суттєвий дефіцит торговельного балансу. Починаючи із 2010 року позитивна динаміка як експорту, так і імпорту відновилася, однак у 2011 р. аналізовані показники досягли приблизного рівня докризового 2008 року. Профіцит зовнішньоторговельного балансу України за підсумками 2014 року становив 3,884 млрд доларів, тоді як за 2013 рік баланс зовнішньої торгівлі був зведений з дефіцитом в 8,514 млрд доларів. У першому кварталі 2016 року позитивне сальдо зовнішньоторговельного балансу України становило \$1,19 млрд, збільшившись на \$0,13 млрд, або 11,9%, порівняно з першим кварталом 2014 року.

Реалізація вимог щодо ефективного митно-тарифного регулювання пов'язана з певними потенційними загрозами забезпеченню національних інтересів України. «Відкритість» національної митної території для здійснення експортно-імпортних операцій може завдавати державі економічних збитків: недонадходження до бюджету внаслідок викривлення митної вартості товарів, шкода здоров'ю й безпеці споживачів, контрабанда потоків тощо. В таких умовах є доцільним:

- підвищити ефективність національної митної політики в сфері забезпечення невідкладного реагування на зовнішні загрози;
- протидіяти можливим негативним наслідкам таких загроз;
- забезпечити економічні інтереси держави;
- максимально використати в національній системі регулювання міжнародні правила і вимоги.

3) можливість гармонізації митного законодавства України за вимогами ЄС суттєво гальмується через надання пріоритету фіскальній функції митних органів, що надзвичайно ускладнює можливість тісної співпраці з країнами ЄС. Україна повинна спрямовувати розвиток митно-тарифного регулювання зовнішньої торгівлі в такому напрямі, як це здійснюють країни Європейського Союзу та Центральної і Східної Європи. За умов глобалізації світового господарства та розширення впливу міждержавних інституцій регулювання торгівлі, зовнішньоекономічна політика нашої держави повинна будуватись із врахуванням вимог і механізмів Світової організації торгівлі. Одним із найвагоміших інструментів цієї політики має бути митний тариф. Здійснюючи аналіз особливостей застосування митно-тарифного регулювання в економічно розвинутих країн, було з'ясовано, що вони використовують митний тариф як інструмент стимулювання виробництва продукції з високою часткою доданої вартості. Крім того, поряд зі стимулюванням експорту та сприянням розвитку вітчизняного виробництва вони не створюють перешкод і для імпортованих товарів. Тому можна сказати, що використання світового досвіду тарифного регулювання ЗЕД є доцільним для України в процесі формування її митної політики.

З метою удосконалення системи митного регулювання, підвищення ефективності митно-тарифного регулювання, прискорення процесу інтеграції України у світову економіку та подолання наслідків світової економічної кризи, пропонується:

- для уникнення помилок у розрахунках митних платежів за мінімальних середніх та максимальних ставках ввізного мита встановити єдині

ставки мита на конкретній групі товарів, за якими були зафіксовані ухилення від оподаткування та зловживання з боку суб'єктів ЗЕД та неточності з боку інспекторського складу;

- здійснити уніфікацію та спрощення механізму митно-тарифного регулювання, скоригувати власне зовнішньоекономічне законодавство та практику митного регулювання ЗЕД, привести їх у відповідність до вимог та правил, чинних у СОТ;

- враховуючи негативну тенденцію у динаміці імпорتنих операцій та надходжень митних платежів, необхідно здійснити детальний аналіз імпорتنих операцій за 2013-2016 рр. та вжити дієвих заходів з повноти оподаткування товарів;

- вдосконалити роботу підрозділів митних органів у напрямі правильності класифікації товарів згідно УКТЗЕД («чистоти декларування») з одночасним забезпеченням підвищення економічної складової ефективності класифікаційної роботи;

- скоротити перелік чисельних пільг з основних митних платежів, що надаються суб'єктам господарювання при оподаткуванні зовнішньоекономічної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базилюк І.О. Форми та методи експортного контролю / І.О. Базилюк // Митна справа. – 2012. - №1. – С.74-81.
2. Бестужева С.В. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / С.В. Бестужева. – Харків : ХНЕУ, 2013. – 212 с.
3. Буланій О.О. Світовий досвід сучасного митно-тарифного регулювання та застосування його в Україні / О.О. Буланій // Актуальні проблеми економіки. – 2013. - №9. – С.7-14.
4. Ващенко В.Х. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності / В.Х. Ващенко // Фінанси України. – 2014. - №3. – С.40-46.
5. Владимиров К.М. Митне регулювання: навч. посіб. / К.М. Владимиров, В.Ю. Бардачова. – Херсон: Олді-плюс, 2013. – 336 с.
6. Герчаківський С.Д. Митна справа: навч. посіб. / С.Д. Герчаківський, О.Б. Дем'янюк.-Тернопіль: Економічна думка, 2011.-148 с.
7. Горянська Т.В. Нормативно-правове регулювання і облік мита в Україні в рамках СОТ / Т. В. Горянська // Економіка промисловості. - 2010. - №1. - С.136-143.
8. Гребельник О.П. Митна справа: підручник. – 3–тє вид., переробл. та доповн. – К. : ЦУЛ, 2010. – 472 с.
9. Закон України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції» від 17.07.1997 № 468/97-ВР (редакція від 20.09.2016, підстава 1602-18) / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/468/97-%D0%B2%D1%80>
10. Закон України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» від 22.12.1998 № 332-XIV (27.03.2015 N СП-329/2015/4442-06) / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/332-14>
11. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» редакція від 28.06.2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

12. Закон України «Про Митний тариф України» від від 19.09.2013 № 584-VII /Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2371-14>

13. Мельник Т. Тарифне регулювання у контексті членства України у СОТ / Т. Мельник // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2009. – №2. – С.5-12.

14. Митний кодекс України [текст] Станом на 24.07.2015р.: – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 256 с.

15. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні / І. Підгурська // Економіка і ринок : облік, аналіз, контроль. - Т., 2014. - Вип.16. - С.312–327.

16. Новікова К. І. Світовий досвід митно–тарифного регулювання та можливості його застосування в Україні / К.І. Новікова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/3_SND_2014/Economics/57999.doc.htm

17. Офіційний сайт Державної митної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>

18. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

19. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>

20. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

21. Плахотна К.Є. Митно-тарифне регулювання в умовах лібералізації торгівлі / К.Є. Плахотна // Економічний часопис-XXI. – 2015. – №5-6. – С.44-45.

22. Сиротюк О. Деякі проблеми застосування митного законодавства при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності в Україні / О. Сиротюк // Економіка. Фінанси. Право. – 2011. – №7. – С.23-25.

23. Стельмащук А.М. Обґрунтована митна політика—важлива умова конкурентоспроможності національної економіки / А.М. Стельмащук // Сталий розвиток економіки. – 2015. – № 4 . – С. 3–11.

24. <http://www.epravda.com.ua/news/2015/02/16/528376/>

25. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GH0RS00B.html

26. <http://www.rbc.ua/ukr/opinion/ukraina-egipet-agrarnoe-okno-afriku-1441269411.html>

27. <http://finance.obozrevatel.com/economy/86205-kak-ukraina-torgovala-s-mirom-s-pervom-polugodii-2015-goda-infografika.htm>

28. <http://rian.com.ua/analytics/20150722/370954992.html>

29. http://vybor.ua/article/vneshnjaja_politika/v-yanvare-eksport-ukrainy-upal-na-31-2.html

30. <http://mediarnbo.org/sample-page/>

